

En äkta Bach

Den traditionella bilden av fader Bach har blivit omöblerad.

● Om en modern orkester spelar äldre musik t. ex. från barocken så låter det inte som tonsättaren tänkt sig att hans musik skulle låta. De orkestrala klangidealen har förändrat sig mycket sedan 1700-talet. Oftast så bryr man sig inte om detta utan spelar äldre musik ändå, och det kan bli ganska lyckat det också. Men har man en gång hört musiken spelas med riktig uppförandepaxis, som musikologerna kallar det, så märker man att många viktiga nyanser oftast går förlorade i de vanliga framförandena. Det är emellertid inte lätt att få äldre musik att klinga på någorlunda samma sätt som då den uruppfördes. Man måste skaffa instrument som är samtida med musiken, lära sig spela dessa instrument med samtida spelteknik, ta reda på hur nottecknen avlästes på den tid musiken skrevs osv. Man kan inte heller spela med äldre instrument i stora moderna konsertsalar utan helst skall man också spela i tidstrogna lokaler.

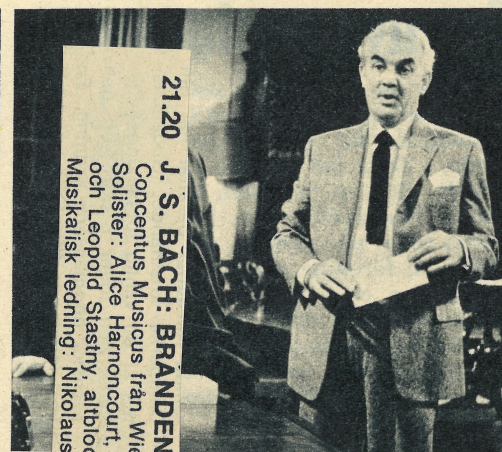
En av de få instrumentalgrupper som ägnar sig åt att kompromisslöst framföra äldre musik med rätt uppförandepaxis är Concentus Musicus från Wien. Denna grupp började sin verksamhet 1954 under Nikolaus Harnoncourts ledning. Det tog dock

hela fyra år av studier innan ensemblen kände sig mogen för offentliga framträdanden. Från början spelade man mest 1600-talsmusik, men så småningom har ensemblen vuxit och repertoaren vidgats till att omfatta musik från 1200-talet t. o. m. 1700-talet. Under säsongen 1962—63 fick Concentus Musicus uppdraget att framföra Johann Sebastian Bachs samtliga Brandenburgkonserter med riktig uppförandepaxis. Denna uppgift löstes med stor framgång och "brandenburgarna" har sedan dess varit ett av slagnumren i ensembles repertoar. Söndag 23 april får vi se och höra Concentus Musicus framföra Brandenburgkonsert nr 4 G-dur.

På senare år har forskarna möblerat om vådeliga i den traditionella bilden av Johann Sebastian Bach och hans verk. Brandenburgkonserterna skrevs enligt äldre historieskrivning för markgreven Christian Ludwig av Brandenburgs kapell. Verken dedicerades nämligen till denne markgreve 1721. Markgrevens kapell bestod emellertid endast av sex musiker och kunde alltså ingalunda spela Brandenburgkonserterna. Bach var vid denna tid hovkapellmästare i Köthen och senare forskning har visat att besättningarna i Brandenburgkonserterna precis stämmer med det kapell som fanns i Köthen. Bach har alltså när han fick beställningen från markgreven utnyttjat verk som han redan skrivit för orkestern i Köthen. Forskningen har visat att förhållandet är likartat med många andra av Bachs verk. Köthenkonserter eller Brandenburgkonserter spelar dock ganska liten roll för oss i dag. Hur musiken låter spelar däremot stor roll. Prova därför Concentus Musicus klanger. Mer äkta barockmusik lär man inte kunna hitta i dag.

Krister Malm

(Söndag 23 april TV 21.20: J. S. Bach: Brandenburgkonsert nr 4.)

Nu Wil

as under samma tak — sir John Caswell.

Fo

● kig
J o
ser
har
En
I.T
att
om

21.20 J. S. BACH: BRANDENBURGSKONSERT NR 4.

Concentus Musicus från Wien spelar.
Solister: Alice Harnoncourt, violin samt Hans Georg Schaefflein
och Leopold Staszny, alblockflöjt.
Musikalisk ledning: Nikolaus Harnoncourt. Se sid. 21.

sir John!

lags att ta farväl av de bråk-
kring Blighs byggnadsfirma.
ta det trettonde avsnittet är
pelet slut. Men programmet
ycket populärt i hemlandet
t är sannolikt att TV-bolaget
har gjort serien — kommer
y serie. Det beror också på
rna vill fortsätta — sir John
Wilder (Patrick Wymark alltså) t. ex. har
beklagat att han inte får tid att spela "rik-
tigt" teater.

I Maktspelets elfte timme får vi vara med
om att Exportrådet skall avvecklas. Caswell
Bligh kommer att återta sin befattning i den
firma där John Wilder en tid har regerat
ganska enväldigt. Bligh har ju aktiemajori-
teten och hur herrarna skall samsas avgörs
i kväll.

(Onsdag 26 april TV 20.30: Maktspelet.)